

Kansalaisjärjestöjen osallistuminen valmisteluun valtioneuvostossa

WWF Suomi | Eeva Honkonen, vaikuttamisen asiantuntija

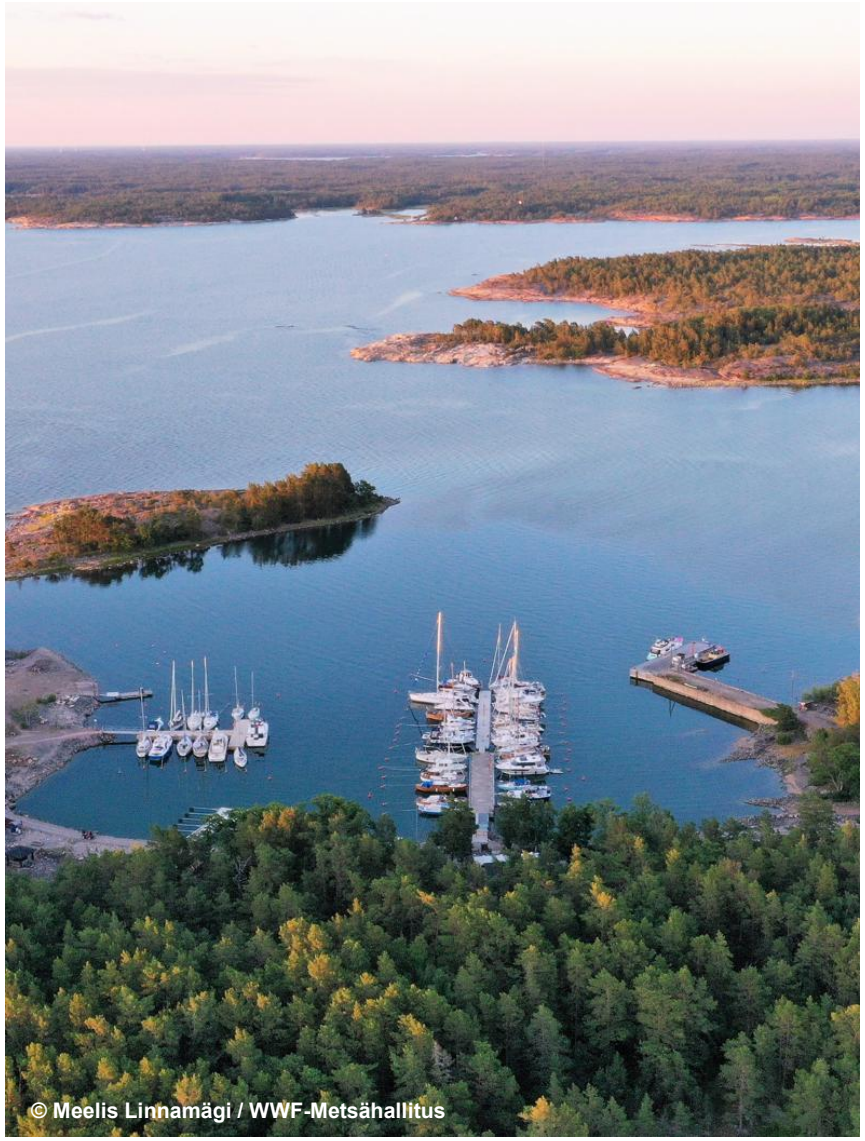
© AKI-PEKKA SINIKOSKI / WWF

Työn vaikuttavuus

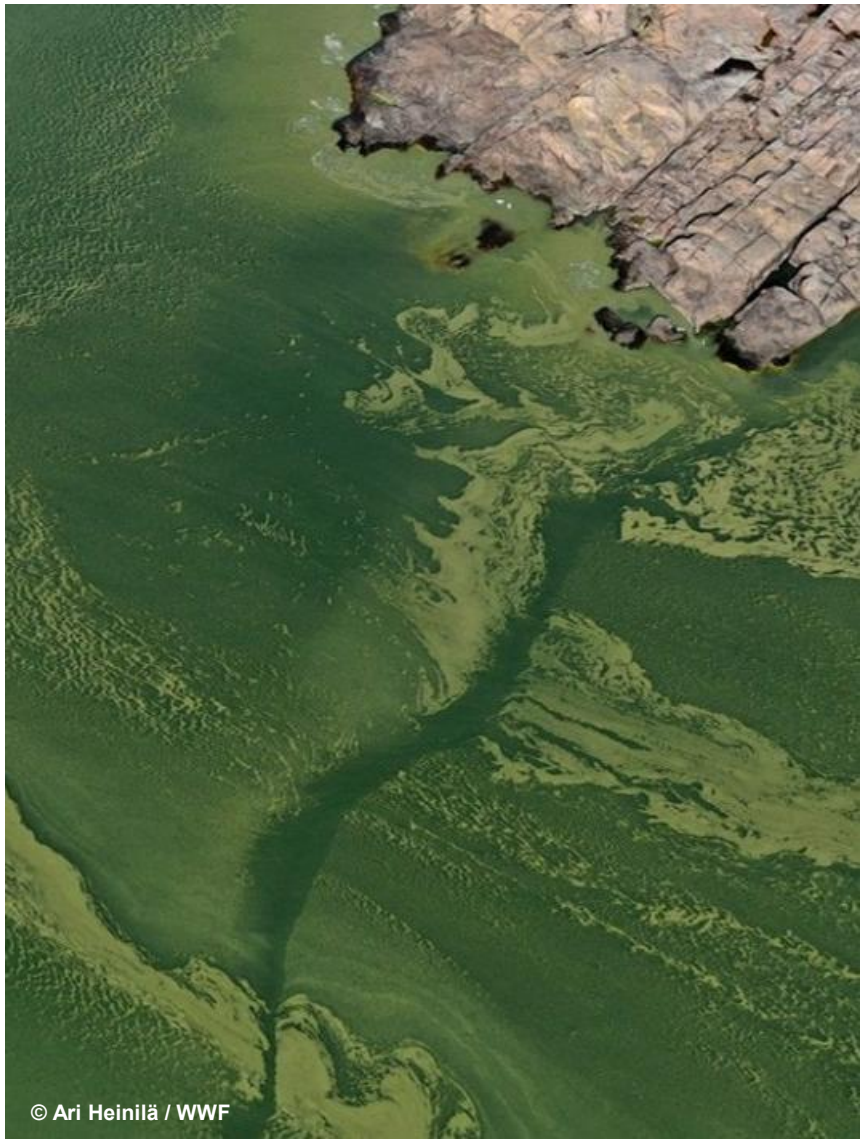
- **Suurena järjestönä pääsemme osallistumaan lainvalmisteluun verrattain paljon**. Saamme myös tapaamispyyntöihin tyypillisesti myöntävän vastauksen.
- Silti **emme ole tyytyväisiä vaikuttavuuteen**, jonka työmme saa aikaan.
- Lainvalmistelutyö on muuttunut, mikä **haastaa järjestöjen perustehtävää.**
  - **WWF Suomi on asiantuntijaorganisaatio.**
  - Olemme aiemmin voineet olettaa, että virallisin valmistelureitein saamme tutkitun tiedon osaksi lainvalmistelua.
  - Nykyisin lausuntojen ja kuulemisten merkitys on pienentynyt.
  - **Meidän täytyy olla koko ajan aktiivisempia tuomaan asiantuntemustamme virkahenkilöille ja päättäjille**, mikäli haluamme viestimme vaikuttavan.
  - **Haasteemme ei ole henkilöresurssien käytössä**, vaan siinä, että asiantuntijamme ovat tottuneet työskentelemään luonnonsuojelun asiantuntijoina, **eivät poliittisen vaikuttamisen tai lainsäädäntötyön asiantuntijoina.**

Osallistuminen lainvalmisteluun

- **Lausunnot ovat meille merkittävä vaikuttamisen tapa.** Käytämme lausuntojen laatimiseen paljon aikaa ja useita asiantuntijoita.
- **Yleensä lausuntokierros on liian myöhäinen hetki vaikuttaa.**
  - Pohdimme, korvaako lausuntojen määrä laadun.
- **Lausuntoyhteenvedot ovat laadullisesti parantuneet**, mutta ne eivät silti näy lopullisessa hallituksen esityksessä.
- **Meidän kutsuminen työryhmiin ja kuulemisiin on vähentynyt.**
- **Valtionhallinnon kiire, lainsäädännön kompleksisuus, ministeriöiden leikkaukset ja tiivis poliittinen ohjaus kaventavat järjestöjen vaikuttamismahdollisuuksia.**
  - Ministeriöt turvautuvat tuttuihin kumppaneihinsa, eikä virallisia rakenteita pitkin tehdyllä vaikuttamistyöllä ole entistä painoa.
- Mekin tunnistamme, että toisinaan **kyse on näennäisestä osallistumisesta lainvalmisteluun.**

Vaikuttamisen edellytykset

- Lainsäädäntöön **vaikuttamisessa korostuvat henkilökohtaiset suhteet**.
- **Selvityksessä olisi ollut syytä huomioida kaikki lainsäädäntöön vaikuttavat tahot.**
  - **WWF kilpailee vaikuttamismahdollisuuksista myös yritysten kanssa.**
  - Kyse ei ole vain taloudellisten resurssien epäsuhdasta, vaan myös **henkilöstön kokemuksesta ja osaamisesta.**
  - **Erityisavustajat ja muut poliittiset toimijat siirtyvät yhä useammin yritysten palvelukseen.** Heidän mukanaan yrityksiin siirtyy myös lainvalmistelun osaamista ja henkilökohtaisia suhteita valmistelijoihin, mikä antaa yrityksille selvän etulyöntiaseman.
- **Materiaalin muodolla ja laadulla on suuri merkitys vaikuttamisen onnistumiselle.**
  - **Hyvin tuotetut sisällöt vaikuttavuusarvioineen voivat päätyä lähes sellaisenaan hallituksen esitykseen** ja muihin materiaaleihin.
- **Kasvava järjestövastaisuus on meidänkin huolenaiheemme.**
  - Miten järjestöt voivat saattaa asiantuntemuksensa lainvalmistelijoiden ja päättäjien käyttöön, jos tekemämme vaikuttamistyötä leimaa järjestövastaisuus?

Strateginen vaikuttaminen

- Järjestöjen on syytä entistä **perusteellisemmin miettiä omaa perustehtäväänsä.**
- **Jos järjestö haluaa panostaa vaikuttamistyöhön, sen on syytä toimia strategisesti.**
  - Lainvalmisteluun vaikuttaminen jo **esi- ja perusvalmistelun aikana**.
  - **Henkilökohtaisten suhteiden** luominen valmistelijoihin ja päättäjiin.
  - **Lainvalmisteluprosessien** syvällisen ymmärryksen vahvistaminen.
  - Käyttövalmiiden, ajankohtaisten, perusteltujen ja oikein kohdennettujen **materiaalien laatiminen.**
  - Päämäärä voi pysyä samana, mutta **keinoja siinne pääsemiseksi on oltava valmis muokkaamaan.**

Jatkokehitys

- **Ehdotamme, että jatkossa**
  - **Huomioidaan koko poliittista vaikuttamista tekevä kenttä järjestöistä elinkeinoelämään.**
  - Sisällytetään selvitykseen myös **ministerien kabinettien henkilökunta, päättäjät sekä puoluetoimijat.**
  - **Vaalitaan virallisia vaikuttamisen rakenteita**, jotta yhtäläiset vaikuttamismahdollisuudet voidaan taata.

Kiitos!

Suojelemme luontoa ja ratkaisemme ympäristöongelmia
– luonnon ja ihmisten hyväksi

together possible™